

CORNET i ESCORRUNYER

Cornet, poble del municipi de Salient de Llobregat (Bages), a l'esquerra de la riera de Cornet, afluent, per l'esquerra, del Llobregat.

PRON. POP.: *kurnét*, oït a Santpedor per Casac.⁵ (c. 1920).

DOC. ANT. *ecclesia de Corneto* a. 1331 (*Misc. Griera* I, 379); *Sta. M.ª de Cornet* a. 1365 (Serra, *Pinós Mataplana* III, 206).

Cornet, despoblat i masia del municipi de Sant Boi¹⁰ de Lluçanès (Osona).

L'Escorrunyer, partida del terme de Bel (Maestrat) (xxvii, 119.14).

ETIM. Del col·lectiu llatí CORNETUM 'lloc on abunden els corners o corneres', derivat de CORNUS, -i 'corner o cornera (arbrust muntanyenc rosaci)' (cf. *DECat* II, 941a54-56). *L'Escorrunyer* ha de venir de *els Corrunyers* d'un derivat en -ARIUM de l'adj. CORNĒUS '(de fusta) de corner'; cf. ribag. *curnyer* a l'art. següent. J. F. C.

Cornia, -ola, V. vol. I, 111-112

CORNUDELLA

Nom d'un poble important a la zona del Montsant (Priorat), d'un poblat al Penedès i d'una comarca a l'Alta Ribagorça. El mal nom dels de Cornudella de Montsant és *cornuts* i així ho va constatar ja Casacuberta a Ulldemolins. El gentilici és *cornudellans*, com va anotar Casacuberta a Falset. També a la Ribagorça el nom de Cornudella ha donat peu als pobles de les rodalies per a la invenció de cobles i acudits com el que diu «Los cornuts de Cornudella / van a ballar a Soperuny». La zona coneguda a la Ribagorça amb el nom de *Cornudella* es troba en la part central de la vall que separa Areny de Betesa; hi ha alguns llogarers —Puimolar, La Ribera, El Sas, Sant Martí del Sas, Vilaplana— i diverses cases aïllades. Deixant de banda aquests dos topònims importants, hi ha encara un poblat anomenat *Cornudella* prop de Sant Jaume dels Domenys, al Penedès.

PRON. POP.: Del Cornudella de la Ribagorça: *kornudéla*. Pron. oïda en nombroses ocasions per JCor. i⁴⁵ per Terrado, allà i a diversos pobles de la rodalia.

Del Cornudella del Montsant: *kornudéla*, oït per Coromines a La Vilella Baixa (Exc. 215, Ll. 63) i per Casacuberta a Falset.

HOMONIMS I PARÒNIMS. *Cornudelles*. Degué⁵⁰ existir una vila anomenada *Cornudelles* al Berguedà, que no sabem si cal identificar amb *Sant Joan de Cornudell*. Font Rius indica que hi havia a Castellar de N'Hug «algunas villas rurales en su área, tal la de Tonegatus y la de *Cornutellas*» (Font Rius, *Cartas de població* I, p. 647). Ens preguntem si venia d'aquí un tal Bernard de *Cornudelles* que firma com a notari de Mataplana a finals del S. XIII: a. 1292: «signum Bernardi de *Cornudeles*, notarii publici de Mataplana, qui hoc scripsit die et anno quo supra» (Font Rius, *Cartas* 60

de població, doc. 355).

Sant Joan de Cornudell. Cèsar August Torras ens parla d'aqueixa «petita ermita romànica bellament emplaçada en aspre turó avançat en la vall» (*Berguedà*, p. 141, itinerari n.º 42), a la vora del camí que va de Castellar de N'Hug (Berguedà) a Mogrony. Si no és el mateix lloc, devia ser ben a prop del *Cornudelles* que coneixem pels antics documents.

Cornudelles, *Barranc de les ~*. Al terme de Sarroqueta (Alta Ribagorça) (Coromines, Ll. xix, 159).

DOC. ANT. Del *Cornudella* de Ribagorça: a. 974: «est ipsa vinea in castro *Cornutella* in loco ubi dicitur Bosorui» (Abadal, *Pallars i Ribagorça*, doc. 228, lín. 11); a. 977: »in termino de castrum *Curnetella*» (Abadal, *Pallars i Ribagorça*, doc. 240, lín. 7); a. 987-995: «vindo vinea mea a pago *Cornutella*» (Abadal, *Pallars i Ribagorça*, doc. 300, lín. 4); a. 988-996: «in apendicio *Cornutella*, in loco ubi dicitur Poio altum» (Abadal, *Pallars i Ribagorça*, doc. 308, lín. 11); a. 1163-20 1171: «*Cornutellensem* Guillem disce-per-hensem (signo)» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 155, lín. 13 i 156, lín. 16); a. 1195: «Guillermus *Cornutellensis*, per preces de Iohan de Lorrue, hanc cartam scripsit» (Martín Duque, *Col. Dipl. de Obarra*, doc. 25 160, lín. 37); a. 1381: «*Cornudela*» (Camarena, *Focs*, p. 27); a. 1385: «*Cornudella*» (Camarena, *Morabatins*, p. 98).

Del *Cornudella* del Priorat: a. 1190: «excepto hoc quod homines de *Cornutella* ibi laboraverint iam et excepto hoc quod Petrus de Monte Sancto ibi acaptavit» (Font Rius, *Cartas de Població*, doc. 185, lín. 17, vol. I, p. 257).

ETIM. D'un ll. CORNETELLA, diminutiu de CORNETA, neutre plural col·lectiu de *cornus* 'corner', arbrust molt abundant i conegut tant a la Ribagorça com al Priorat. L'etimologia del nom fou establerta per Coromines en «Noms de la Catalunya aragonesa» (1959), recollit després en *E.T.C.* II, p. 82. Cal suposar un canvi de **Cornedella* (a. 977 *Curnetella*) en *Cornudella* per assimilació a la vocal de la síl·laba inicial, afavorida per etimologia popular (pensem en el mal nom *cornuts* que els donen els pobles del voltant). A la zona de la Ribagorça el nom de l'arbrust és actualment *curnyer* o *curnyera* i és ben conegut per l'hàbit de fer-ne escambres per als patis i corrals. X. T.

COROMINA i variants

(1) *La Coromina*, raval de Cardona, a la vora del Cardener. Pron.: *lə kurumina* allí (JCor. 1933).

La Coromina, colònia industrial del municipi de Torrelló (Osona).

La Coromina del Prat, partida antiga del terme de Lloberola (Segarra), documentada in *ipsa Condemina de Prato*, en un document del S. XII llegit a l'Arxiu de Solsona per JCor. (xlvi, 123).

La Coromina, partida antiga del terme d'Olius (Solsonès), documentada l'any 1056 en un document llegit per JCor. a l'Arxiu de Solsona.